

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

О.Я. Маліновська

кандидат економічних наук, доцент

Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів, Україна)

e-mail: malinovska_o@ukr.net;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5820-3896>

А.І. Ревуцький

студент

Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів, Україна)

e-mail: raimailu@gmail.com

Робота присвячена дослідженню теоретичних основ ефективності діяльності органів місцевого самоврядування. Проаналізовано основні підходи до трактування наукових категорій: “ефективність публічного управління”, “цільова ефективність” та “економічна ефективність”. Досліджено головні показники результативності структурних підрозділів органів місцевого самоврядування: кількість розпорядчих документів, що були прийняті органом публічного управління, кількість проведених заходів чи прийняту в них участь згідно із затвердженими розпорядчими документами, показник обсягів отриманої громадою наданої їй гуманітарної допомоги. Також розглянуто існуючі наукові концепції та підходи, що використовуються для оцінки ефективності управління. До них належить цільова концепція, системна концепція, концепція балансу інтересів, функціональна концепція, композитивна концепція.

Ключові слова: *економічна ефективність, об'єднані територіальні громади, державне управління, місцевий розвиток, місцеве самоуправління, органи державної та місцевої влади.*

ВСТУП

Сучасний етап розвитку системи публічного управління в нашій державі відзначається активним втіленням концепції децентралізації влади, що полягає в наданні органам місцевого самоврядування значно ширших повноважень у процесі управлінні громадами та забезпеченні зростання їх відповідальності за прийняття рішень.

На сьогодні важливим аспектом зміцнення економічного та політичного стану України й забезпечення її територіального розвитку є створення передумов та вирішення практичних завдань щодо зростання ефективного місцевого самоврядування. На функціонування органів місцевої влади чинять вплив велика кількість чинників, що носять політико-правовий, соціальний, економічний характер. Водночас забезпечення ефективної діяльності органів місцевого самоврядування вимагає формування добре організованої територіальної громади, що володіє необхідними матеріальними, фінансовими, кадровими ресурсами, має стабільні внутрішні джерела наповнення бюджету громади, а також, що не менш важливо, вмiє

раціонально розподіляти свої видатки з врахування потреб поточного та стратегічного розвитку.

Процес публічного управління в селищній раді повинен базуватися на формулюванні зрозумілих та важливих для працівників і членів громади цілей, ефективної організації їх спільної професійної діяльності, а також процесі регулювання поведінки в конкретних умовах згідно з поставленою метою. Це стимулюватиме внутрішню мотивацію до професійної активності, підтримуватиме зацікавленість та ентузіазм працівників при виконанні їх трудових обов'язків, формуватиме особисту зацікавленість у реалізації пріоритетних напрямів становлення об'єднаних територіальних громад (далі — ОТГ), утверджуватиме позитивні смислові орієнтири в покращенні життя певної громади.

Система управління органу місцевого самоврядування повинна бути здатною мобільно й ефективно реагувати на зміни, що відбуваються у громаді й державі, вмiти виявляти гнучкість роботи, пріоритети діяльності та формувати перелік оперативних завдань від-

повідно до вимог поточної ситуації та потреб стратегічного розвитку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Значний внесок у дослідження теорій місцевого самоврядування зробили такі класики: Р. Гнейст [1] і Л. Штейн [2], французький історик, соціолог і громадський діяч А. де Токвіль [3], німецькі вчені О. фон Гірке [4] та В. Шеффером [5].

Вагомим доробком є праці вітчизняних дослідників І. Козюри, В. Кравченка, В. Журавського, В. Бабаєв, А. Мельник [6–8] та ін.

В умовах посилення децентралізації питання місцевого самоврядування потребує більш глибокого дослідження, зокрема вивчення питання ефективності функціонування органів місцевого самоврядування.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

У дослідженні були використані наступні методи: методи системного підходу, аналізу, синтезу, порівняння, деталізації, опитування. Інформаційною базою дослідження були законодавчі та нормативні документи з питань діяльності органів місцевого самоврядування, публікації науковців, що стосуються ефективності органів місцевого самоврядування (далі — ОМС), звітно-статистичні дані діяльності різних ОТГ, матеріали проведених спостережень та опитувань працівників досліджуваної селищної ради та жителів громади.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Дослідження ефективності діяльності суб'єктів державного управління і місцевого самоврядування, які належать до галузі публічного управління, повинне бути ґрунтоване на набутих знаннях та практичному досвіді науковців-теоретиків і практиків, що проводять вивчення результативності й ефективності публічного управління, а також оцінку їх впливу на економічні та соціальні процеси в суспільстві. Тому є важливим з'ясування основних підходів до трактування наукової категорії “ефективність публічного управління”. Як зазначає Сороко В.М. [9, с. 6], термін “ефект” відображає дію, тобто виконання. Звідси випливає, що ефективність є результатом, наслідком певних дій. Автор вказує, що в найбільш поширеному розумінні термін “ефективність” означає приведення до бажаних результатів — ефективних ознак. Також часто визначають ефективність як узгодженість результату з поставленою метою.

Поняття економічної ефективності — це показник, що відображає економію суспільної праці, отриману в результаті проведення певних заходів. Цей показник застосовується для оцінки функціонування економічних систем, особливістю яких є можливість використання вартісного вимірника засобів, витрат задля досягнення визначених у вартісному вираженні цілей (результатів), наприклад одержання прибутку. Широко використовується формула для розрахунку економічної ефективності, у якій прибуток ділиться на величину витрат [10]. Отже, економічна ефективність пов'язана із використанням фінансових показників. Щодо поняття ефективності управління, зокрема діяльності органів місцевого самоврядування, то стосовно цього не існує чіткого і однозначного тлумачення в науковій літературі та практиці менеджменту. Досить часто ефективність роботи органів управління оцінюється як ефективність праці працівників їх апарату управління. До уваги при цьому беруться зміна їх чисельності, витрат часу, рівень підготовки та інші. Це не є повністю правильним, адже при цьому не зважають на кінцевий результат, тобто надані послуги й рівень задоволення ними жителів громади.

Багато зарубіжних та вітчизняних науковців приділяли увагу дослідженню теоретико-методологічних засад ефективності, зокрема оцінці різних аспектів прояву та аналізуванню ефективності в галузі державного управління. Наприклад, відомий науковець С. Бернард вказує, що термін “ефективність” акцентує увагу на саму діяльність, пов'язуючи її з одержаним результатом, досягненням мети, яка була поставлена [11, с. 41]. Г. Атаманчук при проведенні своїх досліджень виокремлює різні види ефектів, а також проводить визначення критеріїв соціальної ефективності. Водночас він зосереджує свою увагу на двох аспектах, які чинять вплив на сутність отриманого ефекту, пропонуючи розглядати ефект як:

- різницю між результатами та проведеними затратами, що говорить про наявність вигоди як результату вкладених людських зусиль;
- здатність цієї вигоди задовольняти життєво корисні потреби людей або суспільства [12, с. 248].

Для проведення класифікації ефектів на певні види вищезгаданий дослідник використовує наступну схему:

- продуктивний ефект, що отриманий від діяльності державних інституцій, які здійснюють виробництво конкретного продукту або надають визначені соціальні послуги. Для його вимірювання необхідно знайти співвідношення отриманих у результаті за-

безпечення процесу виробництва послуг чи продукту результатів і затрат, необхідних для їх надання (виготовлення), які взаємно пов'язані із внутрішньою організацією праці, та може бути вимірний із використанням певних нормативно-вартісних показників, що виражають затрати [12, с. 249];

- показник економічного ефекту, що говорить про суспільні потреби щодо певних продуктів чи послуг, а також співвідношення попиту і пропозиції на них у суспільстві. Після здійснення реалізації продукту суб'єкт, що їх надає, не лише отримує повернення витрачених ресурсів, а й прибуток, завдяки чому забезпечується зростання економіки [12, с. 250];
- соціальний ефект, що розглядається в якості сукупного загального результату, отриманого суспільством у процесі виробництва продуктів чи послуг, а також у процесі споживання соціальних, духовних цінностей і матеріальних благ. Цей ефект говорить про раціональність, ефективність, актуальність певної діяльності, відображаючи знання, досвід, вкладену працю і талант людей [12, с. 252].

У довіднику, виданому під редакцією А. Поршнева, Ю. Забродіна, Н. Глазунової, визначено ефективність державного управління в якості знаходження співставлення результатів управління із цілями, що були поставлені. Отже, результативність тут розглядається з позиції трьох рівнів управління, а саме: загальна соціальна, спеціальна соціальна та конкретна соціальна ефективності [13, с. 476].

У дослідженнях, проведених В. Цветковим, виділяють такі два поняття, як економічна ефективність та цільова ефективність. Перший вид ефективності управління виступає як результат функціонування системи управління, яка забезпечує досягнення певної мети, що поставлена перед об'єктом управління. Цільова ефективність оцінюється як узгодженість результату із метою [11, с. 37]. Поняття "організаційна ефективність" при цьому пояснюється як оптимальна форма взаємозв'язків елементів системи, що є максимальною ефективною при досягненні поставленої мети. Вищеназвана модель говорить про те, що визначені функціональні зв'язки хоча і можуть відповідати вимогам організації, проте між ними можна провести градацію за рівнем ефективності [11, с. 39]. Ефективність публічного управління В. Цветков визначає у взаємозв'язку із громадською свідомістю, а також тим правовим становищем, яке займає людина в суспільстві. Автор вважає, що ефективність державного управління відзначається людською специфікою і повинно

здійснюватися одними категоріями людей за-для інших.

М. Лесечко пов'язує ефективність із співставленням одержаних результатів і визначає її як приведений до затрат ресурсів результат діяльності системи протягом певного інтервалу часу [14, с. 221]. Ученим досліджено такі два основних напрями ефективності, як телеологічний і природно-науковий [14, с. 222]. Згідно з першим напрямом, під ефективністю системи розуміється кількісно виражений позитивний вплив, що вноситься системою у функціонування вищої системи. Згідно з другим напрямом, пропонується використання введення критерію ефективності, що піддається фізичному вимірюванню. При цьому розглядається природа зв'язків, що виникають між системою та над-системою.

При вимірюванні ефективності державного управління слід враховувати, що вона пов'язана з політичною проблематикою, яка стосується державного сектору, оскільки саме на рівні політики відбувається встановлення норм, якості та кількості проведених робіт, що виконуються державними службовцями в галузі публічного управління.

Отже, ефективність охоплює ступінь повного досягнення реальної і соціально корисної визначеної мети за умови здійснення мінімальних витрат ресурсів, а також управлінських зусиль в оптимальний термін із врахуванням внутрішнього та зовнішнього характерів їх здійснення.

При оцінці ефективності певних видів соціальної діяльності необхідно враховувати її залежність від форм та методів, що використовуються для досягнення поставленої мети. Це є особливо відчутним при реалізації виконавчо-розпорядчої діяльності, функціонуванні апарату державного управління. Адже рівень його професійної культури є важливим показником загальної культури, яка властива для певного суспільства, що чинить безпосередній вплив на соціально-правове становище, у якому перебуває конкретна особа.

Отже, підвищення ефективності та зростання якості діяльності різних ланок органів публічної влади, заходи з удосконалення їх структури, особливостей організації роботи та виконання практичної діяльності виступають визначальними елементами процесу покращення якісних характеристик, якими відзначається сучасний суспільний розвиток країни.

На сьогодні в нашій країні завершується проведення адміністративної реформи, у результаті якої виконується завдання децентралізації державної влади, посилення правової, організаційної, фінансово-економічної самостій-

ності, яка надається місцевим органам влади [15]. На цьому етапі здійснюється формування ефективних, сильних і дієздатних територіальних громад. Здійснюється формування такої системи місцевого управління, що буде максимальним чином наближена до запитів та потреб людей, буде прозорою та підконтрольною громаді, служачи жителям, народові та захищаючи національні інтереси [16].

Підвищення ефективності публічної влади в Україні, зокрема місцевого самоврядування, що є найбільш наближеним до людей у процесі надання найнеобхідніших послуг, сьогодні є одним із найважливіших завдань. Управлінська діяльність потребує розроблення методики, яка б давала конкретну й досконалу оцінку результатів. Це вимагає проведення досліджень показників, що можуть виступати мірилом ефективності роботи суб'єктів у системі місцевого самоврядування. Місцева влада за основну мету своєї роботи повинна ставити надання населенню якісних публічних послуг, контролюючи рівень витрат діяльності та намагаючись утримувати їх на мінімальному рівні. Використання критеріїв оцінки ефективності виступає як дієвий інструмент механізму аналізу та сприяння підвищенню якості взаємодії органів публічної влади з інституціями громадянського суспільства. Також вони покликані відображати результативність діяльності влади, зокрема доцільність використання коштів на певні потреби [15].

При проведенні визначення показників ефективності публічного управління спостерігається те, що є можливим використання певної концепції та підходу при оцінці організаційної ефективності [15, с. 148]. Практична діяльність робить доцільним використання залежно від ситуації однієї із наведених концепцій.

Основний зміст управлінської діяльності, що відбувається на рівні держави і на локальному рівні, полягає у досягненні відповідних цілей. Згідно із закріпленими для них повноваженнями відповідно до прийнятого законодавства, органи місцевого самоврядування і державної виконавчої влади проводять визначену для них діяльність, ставлячи за мету досягнення певних цілей. При цьому у випадку, якщо розглядається робота якогось органу місцевого самоврядування задля оцінювання ступеня ефективності його діяльності, то вона буде передбачати врахування результатів діяльності, отриманих його структурними підрозділами. Слід враховувати, що структурні підрозділи, які створені і функціонують у структурі органів місцевого самоврядування, володіють різними функціональними обов'язками, тому виконують різну за своїм змістом роботу. Отже, критерії

оцінки їх ефективності повинні мати для них свої особливості.

Одним із важливих показників результативності доцільно вважати кількість розпорядчих документів, що були прийняті органом публічного управління в певній сфері діяльності якогось структурного підрозділу.

Із першим показником ефективності пов'язаний наступний показник, що характеризує кількість проведених заходів чи прийняту в них участь згідно із затвердженими розпорядчими документами. До таких заходів можуть належати конференції, проведення спеціалізованих семінарів, "круглих столів" тощо. Окрему групу показників вимірювання ефективності діяльності окремих підрозділів, що відповідають за певну сферу, наприклад здійснення міжнародної діяльності, складають результати підготовки і втілення проєктів із програм обміну, надання грантів і технічної допомоги. Цей вид діяльності є досить копітким процесом і передбачає здійснення наступних заходів:

- здійснити пошук донорської установи;
- провести підготовку відповідної проєктної заявки згідно із вимогами, перекласти її іноземною мовою;
- здійснити юридичне оформлення участі у процесі співробітництва, для чого слід укласти угоди, затвердити протокол щодо намірів тощо;
- забезпечити оперативну, скоординовану діяльність персоналу в рамках проєкту, водночас паралельно проводячи іншу основну діяльність;
- досягти виконання заходів згідно передбачених планом встановлених обсягів і термінів;
- одержати заплановані результати діяльності, оформити відповідну документацію по них [15].

Наступним критерієм, що може бути використаний у процесі оцінювання ефективності роботи структурних підрозділів, які забезпечують вирішення питань міжнародного співробітництва, виступає показник обсягів отриманої громадою наданої їй гуманітарної допомоги. Вона може надходити у вигляді спеціалізованих транспортних засобів (наприклад, пожежних машин, машин швидкої медичної допомоги та ін.), певного медичного обладнання, меблів тощо. Це дозволяє значно зекономити використання громадою бюджетних коштів і сприяє вирішенню багатьох проблем у соціальній сфері [15].

У більшості випадків у діяльності органів місцевого самоврядування їх структурні підрозділи, що займаються питаннями міжнародного співробітництва, вирішують завдання залучення інвестицій і розвитку підприємництва.

У цьому разі для оцінки ефективності їх роботи пропонується використовувати категорії, які ставлять за основу економічну складову. Прикладом можуть бути обсяг залучених прямих іноземних інвестицій, джерела їх надходження, обсяги зовнішньої торгівлі.

Отже, цільова концепція ефективності управління передбачає, що діяльність публічної організації повинна бути спрямована на досягнення визначених цілей, а показником ефективності управління є ступінь і повнота їх досягнення [15].

Суть системної концепції ефективності управління полягає в тому, що на результати діяльності публічної організації впливають як внутрішні фактори, так і зовнішні, а ефективність управління визначається при цьому ступенем, яким відзначається адаптація організації до зовнішнього стосовно неї середовища. Так, зовнішнє середовище може зазнавати змін під впливом кон'юнктури на ринку праці, коректив, що були внесені у правовому полі діяльності, можуть відбуватися також політичні чи інші зміни. В основі системної концепції досягнення ефективності діяльності публічної установи покладені твердження, що ефективність роботи залежить від здатності швидко і ефективно адаптуватися до змін середовища, а також для забезпечення керованості процесів керівник повинен тримати в центрі своєї уваги повний цикл дій.

Існуючі наукові концепції та підходи, що використовуються для оцінки ефективності управління, показані на *рис. 1*.

Сутність концепції ефективності управління, побудованої на основі “балансу інтересів”, полягає в тому, що діяльність публічної організації націлена на задоволення сподівань, які мають усі індивідууми та групи, що перебувають у складі керованого середовища, у нашому випадку — у територіальних громадах [15, с. 4].

Поряд із попередніми концепціями, що покликані оцінити ефективність управління, виділяється також функціональна концепція. Її зміст полягає в тому, що управління розглядається із позиції раціональності організації праці і системи функціонування управлінського персоналу. Ефективність управління при цьому визначається співставленням результатів і власних витрат системи управління. Першочерговими завданнями при проведенні оцінки продуктивності управлінської праці, яка може бути виражена в будь-яких одиницях, виступають встановлення певних обсягів роботи за кожною функцією управління. На ці обсяги впливає велика кількість різноманітних чинників. У місцевому самоврядуванні до них належать швидкість надання, кількість та якість широкого спектру публічних послуг, а також виконання делегованих повноважень. При цьому надзвичайно важливим є процес відстеження відповідності дій менеджерів процесам зміни чинників, які чинять вплив на муніципальні послуги. Виділяється також композиційна концепція ефективності управління. Згідно з її положеннями ефективність управління публічної установи визначається тим, яким є ступінь

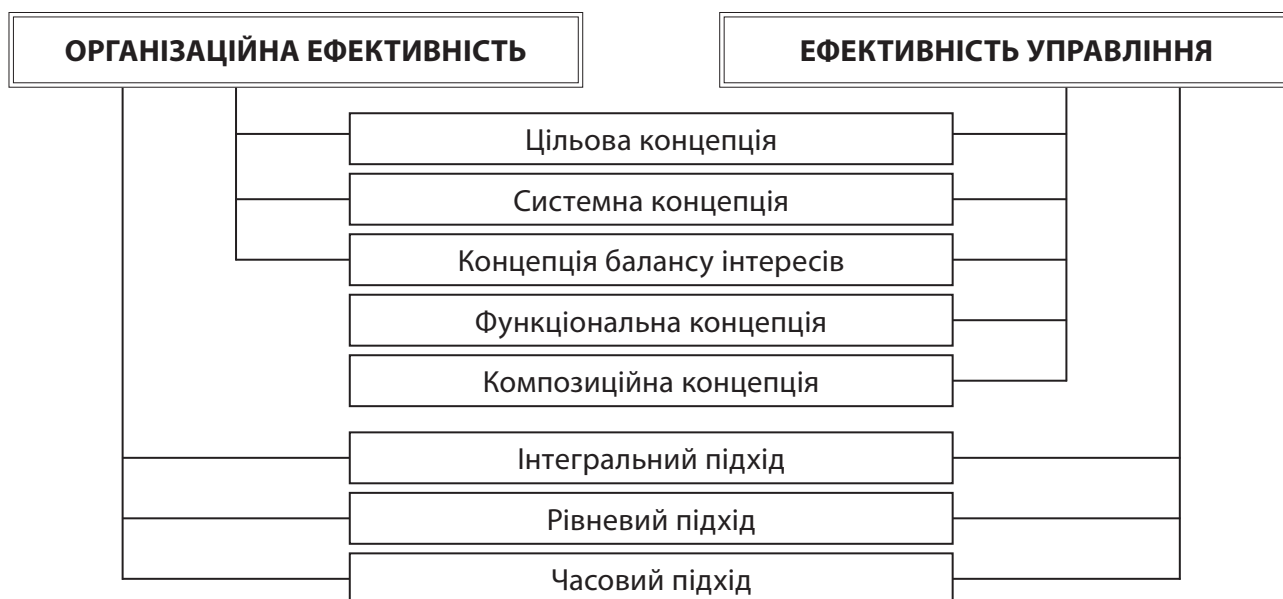

Рис. 1. Концепції та підходи, що застосовуються при визначенні й оцінці ефективності управління
Джерело: [15].

впливу роботи менеджерів на результати, отримані від діяльності структури загалом. Серед переліку показників, якими характеризуються результати здійсненої діяльності, широко використовуються наступні [15, с. 5]:

- продуктивність праці;
- величина (або відсоток) зниження собівартості послуги чи продукту;
- досягнуті обсяги приросту фінансових показників унаслідок збільшення кількості реалізованих послуг;
- кількість реалізації послуг та інші.

У рамках цієї концепції при проведенні визначення ефективності управління широко застосовуються показники економічності, які характеризують роботу управлінського апарату:

- питома вага менеджерів у загальній чисельності працюючих в організації;
- питома вага фонду оплати праці управлінського персоналу у фонді всіх працівників;
- питома вага управлінських витрат у собівартості муніципальних послуг та інші.

Аналізуючи поняття ефективності, доцільно використати його трактування, глибоко та всебічно викладене в доробку економічної науки. Загальновідомою є теза, що економічна

ефективність — це одержання максимальної кількості певних благ у результаті використання наявних ресурсів [17, с. 28].

ВИСНОВКИ

Для проведення правильної оцінки виконаної роботи та відповідності одержаних результатів потребам і сподіванням громадян місцевим органам влади варто проводити постійний аналіз ефективності своєї діяльності. Використання системи критеріїв оцінки дає змогу покращити результативність діяльності місцевих органів влади, підняти рівень якості їх роботи, підвищити відповідальність ОМС перед населенням шляхом налагодження контролю за ступенем поточного виконання завдань та функцій, а також забезпечити точність і гнучкість планування майбутньої діяльності.

Отже, у сучасній економічній літературі немає єдиного погляду на те, за якими критеріями доцільно здійснювати оцінку ефективності діяльності органів місцевого самоврядування. Вважаємо, що за основу такої оцінки має бути взята насамперед соціальна ефективність, яка показує ступінь задоволення потреб жителів громади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Gneist R. *Selfgovernment, Communalverfassung und Verwaltungsgerichte in England*. Berlin: Verlag von Julius Springer, 1871. 885 p.
2. Stein L. *Handbuch der Verwaltungslehre*. Stuttgart: Verlag der J. G. Coltaschen Buchhandlung, 1888. 565 p.
3. Токвиль Алексис де. *Демократія в Америці*: Пер. с франц. / Предисл. Гарольда Дж. Ласки. М.: Прогресс, 1992. 554 с.
4. Girke O. von. *Das deutsche Genossenschaftsrecht*. Berlin, 1869. 650 p.
5. Heffner V. *Die deutsche Selbstverwaltung im 19. und 20. Jahrhundert*. 2. Aufl. Verlag der J. G. Coltaschen Buchhandlung. Stuttgart. 1969. 481 p.
6. *Адміністративне право України: підручник* / за ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. К., 2002. 542 с.
7. Козюра І.В. *Адміністративно-територіальна структура муніципального управління: пошуки і варіанти. Управління сучасним містом*. 2001. № 1–3. С. 117–124.
8. Кравченко В.В. *Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні: основи муніципального права*: навч. посіб. К.: Арарат-центр 2001. 176 с.
9. Сорока В.М. *Результативність та ефективність державного управління і місцевого самоврядування*: навч. посіб. К.: НАДУ, 2012. 260 с.
10. Сидоренко Н. *Ефективність діяльності органів місцевого самоврядування у сфері міжнародного співробітництва*. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_01\(12\)/12snosms.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_01(12)/12snosms.pdf) (дата звернення: 18.06.2022 р.).
11. Цветков В.В. *Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи*: кол. авт. К.: Оріяни, 1998. 364 с.
12. Атаманчук Г.В. *Государственное управление (организационно-функциональные вопросы)*: учеб. пособие. М.: ОАО “НПО” Экономика, 2000. 302 с.
13. *Государственное и муниципальное управление: справочник*: под ред. Н.И. Глазуновой, Ю.М. Забродина, А.Г. Поршнева. М.: Изд-во “Магистр”, 1997. 496 с.
14. Лесечко М.Д. *Основи системного підходу: теорія, методологія, практика* : навч. посіб. Львів: УАДУ, 2002. 300 с.
15. Ворона П.В. *Теоретичні аспекти ефективності роботи органів місцевого самоврядування*. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/300236451.pdf> (дата звернення: 15.06.2022 р.).
16. *Європейські орієнтири місцевого і регіонального розвитку: збірник матеріалів та документів* / заг. ред. М. Пухтинського, О. Власенка. К.: Вид-во АМУ, 2009. 508 с.
17. Ворона П.В. *Теоретико-методологічні засади організації місцевого самоврядування в Україні*: автореф. дис. ... д-ра наук держ. упр.: спец. 25.00.04. К., 2013. 37 с. URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Avtoreferat/26722df9-6d7b-4b7c84ec602826951287.pdf (дата звернення: 17.06.2022 р.).

THEORETICAL BASICS OF THE EFFICIENCY OF THE FUNCTIONING OF LOCAL GOVERNMENT BODIES

Malinowska O.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Ivan Franko National University of Lviv (Lviv, Ukraine)
e-mail: malinowska_o@ukr.net;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5820-3896>

Revutskyi A.

Student
Ivan Franko National University of Lviv (Lviv, Ukraine)
e-mail: raimailu@gmail.com

The work has been devoted to the study of the theoretical foundations of the effectiveness of local self-government bodies. The main approaches to the interpretation of scientific categories: “efficiency of public administration”, “target efficiency” and “economic efficiency” have been analyzed. The main indicators of the effectiveness of the structural divisions of local self-government bodies have been studied: the number of administrative documents adopted by the public administration body, the number of events carried out or participation in them in accordance with the approved administrative documents, the indicator of the amount of humanitarian aid received by the community. Also the existing scientific concepts and approaches used to evaluate management effectiveness have been considered. These include target concept, system concept, balance of interests concept, functional concept, compositional concept.

Keywords: economic efficiency, united territorial communities, state administration, local development, local self-government, state and local authorities.

REFERENCES

1. Gneist, R. (1871). *Selfgovernment, Communalverfassung und Verwaltungsgerichte in England*. Berlin: Verlag von Julius Springer [in German].
2. Stein, L. (1888). *Handbuch der Verwaltungslehre*. Stuttgart: Verlag der J. G. Coltaschen Buchhandlung [in German].
3. Tokvil, A. de. (1992). *Demokratiia v Amerike [Democracy in America]*. Moskow: Progress [in Russian].
4. Girke, O. von. (1869). *Das deutsche Genossenschaftsrecht*. Berlin [in German].
5. Heffner, V. (1969). *Die deutsche Selbstverwaltung im 19. und 20. Jahrhundert*. 2. Aufl. Verlag der J. G. Coltaschen Buchhandlung. Stuttgart [in German].
6. Todyka, Yu.M. & Zhuravskiy, V.S. (2002). *Administratyvne pravo Ukrayiny: pidruchnyk [Administrative law of Ukraine: textbook]*. Kyiv [in Ukrainian].
7. Kozyura, I.V. (2001). Administratyvno-terytorialna struktura munitsypalnoho upravlinnia: poshuky i varianty [Administrative-territorial structure of municipal management: search and variants]. *Upravlinnya suchasnym mistom — Management of a modern city*, 1–3, 117–124 [in Ukrainian].
8. Kravchenko, V.V. (2001). *Konstytutsiyni zasady mistsevoho samovryaduvannya v Ukraini: osnovy munitsypalnoho prava: navchalnyi posibnyk [The constitutional framework of local self-government in Ukraine: fundamentals of municipal law: tutorial]*. Kyiv: Ararat-tsentr [in Ukrainian].
9. Soroka, V.M. (2012). *Rezultatyvnist ta efektyvnist derzhavnoho upravlinnia i mistsevoho samovriadyvan- nia: pidruchnyk [Effectiveness and efficiency of state administration and local self-government: textbook]*. Kyiv: NADU [in Ukrainian].
10. Sydorenko, N. (2012). *Efektivnist diialnosti orhaniv mistsevoho samovriadyvan- nia u sferi mizhnarodnoho spivrobitnytstva [Effectiveness of local self-government bodies in the field of international cooperation]*. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_01\(12\)/12snosms.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_01(12)/12snosms.pdf) [in Ukrainian] (дата звернення 18.06.2022 р.).
11. Tsvietkov, V.V. (1998). *Reformuvannya derzhavnoho upravlinnia v Ukraini: problemy i perspektivy [Reforming public administration in Ukraine: problems and prospects]*. Kyiv: Oriiany [in Ukrainian].
12. Atamanchuk, G.V. (2000). *Gosudarstvennoe upravlenie organizatsionno-funktsionalnye voprosy: ucheb- noe posobie [Public administration (organizational and functional issues: tutorial)]*. Moskva: OAO “NPO” Ekonomika [in Russian].
13. Glazunova, N.I., & Zabrodin, Yu.M., & Porshnev, A.G. (1997). *Gosudarstvennoe i munitsipalnoe upravlenie: spravochnik [State and municipal administration: handbook]*. Moskva: Publishing house “Magistr” [in Russian].
14. Lesechko, M.D. (2002). *Osnovy systemnoho pidkhodu: teoriia, metodolohiia, praktyka: navchalnyi posibnyk [Basics of the system approach: theory, methodology, practice: tutorial]*. Lviv: UADU [in Ukrainian].
15. Vorona, P. V. *Teoretychni aspekty efektyvnosti roboty orhaniv mistsevoho samovriadyvan- nia [Theoretical aspects of the effectiveness of local self-government bodies]*. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/300236451.pdf> [in Ukrainian] (дата звернення 15.06.2022 р.).
16. Pukhtynskiy, M., & Vlasenko, O. (2009). *Ievropeiski oriientyry mistsevoho i rehionalnoho rozvytku:*

zbirnyk materialiv ta dokumentiv [European guidelines for local and regional development: a collection of materials and documents]. Kyiv: AMU [in Ukrainian].

17. Vorona, P.V. (2013). Teoretyko-metodolohichni zasady orhanizatsii mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini [Theoretical and methodological foundations of the organization of local self-government in Ukraine]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Avtoreferat/26722df9-6d7b-4b7c84ec602826951287.pdf [in Ukrainian] (дата звернення 17.06.2022 р.).

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Маліновська Ольга Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом, Львівський національний університет ім. Івана Франка (вул. Миколи Коперника, 3, м. Львів, Україна, 79000; e-mail: malinovska_o@ukr.net; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5820-3896>)

Ревуцький Андрій Іванович, студент, Львівський національний університет ім. Івана Франка (вул. Миколи Коперника, 3, м. Львів, Україна, 79000; e-mail: raimailu@gmail.com)

НОВИНИ

НОВИНИ

НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ

В Одеській області через пестициди загинули тисячі птахів тварин. Про це повідомив співробітник Національного природного парку “Тузлівські лимани” Іван Русев. “За нашими оцінками, загинуло понад 5 тис. граків і не тільки граків (порахувати всіх неможливо, оскільки їх знищують вночі хижаки). Загинули також сови, зайці, сотні і сотні диких голубів... зібрані нами зразки загиблих птахів були направлені в Держпродслужбу. І ось, нарешті, ми отримали відповідь. Причина масової загибелі птахів — хлорорганічні пестициди”.